

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

OMŪTIMA GUOMŪNTU

*Otempeli ja Kalunga nenge etsali Ija Satana Ija
ku longelamo I JOH. 3:4-10*

Embo ndika ka li ši epe. Konima joomvula omašele gaali Ija li Ija holoka lotango mu Frankryk, no Ija li Ije eetele omajovi ogendji ejambeko. Mešimbo Ijo ka olja li Ija longo Ijafa okaitalelo ko pambepe moka aantu taavulu oku mona onkalo jauo jo pambepe . . . Aantu ojendji mboka ja mono omitima z̄auo z̄uulunde nke za šangua momafo, ojiitezulula, no ja hempulula oondjo z̄auo no ja taamba omitima omipe nombepo ompe meni Ijauo.

Ngele to leša okambo nkaka, alikana unzinzilike kutja oko okaitalelo moka tuiitala etuimono nkene uli. Kutja ongoje omūpaa-kani nenge omūkriste, omūkuaana eitaalo nenge omūkani, ongoje oto mono efano Ijoje ngaašika Kalunga heli mono. Kalunga iha taamba olupe luomūntu, nenge ošipala še nenge ošipa še aue, Oje ohatala momūtima guomūntu.

Satana oje he jiiifundja, omūpangeli guo milema na kalunga kuujuni mbuka. Oje oha kala afa omūjengeli guujelele, ihe ke ši ue omūjapuki, ngaaši aantu ojendji hakala ješi oje omūjapuki, ihe oje je tonde efano Ijoka Ije mušaneka ngaaši eli lela. Ngaašika mujuni uo nale muali aajapostoli aafundja nonena uo omo jeli, aalongi aniifundja ha jiiiningi ajapostoli ja Kristus. No ita ši ku miša, ošoka na Satana muene ti išitukiša omūjengeli guujelele. *II Kor. 11:13, 14.* Ošo tatu leša kutja Satana?, kalunga kuujuni mbuka, oje okua tsikiša amazilazilo gaakaana eitaalo, no itaavulu oku mona ohoole ja Kalunga, uujelele neazimo Ija Kalunga jo itaa vulu oku mona omūmangululi guauo Jesus Kristus. *II Kor. 4:4.* Aantu mboka ja tsikišua ku kalunga kuujuni mbuka oje kaje ueteko kutja ojeli mondjila ndjoka ta ji fala mekano Ijaaluhe, kutja oje otaaka ninginišua mo no taakapja momūlilo no mo sulfuri. Muukalunga oje oja samo no taapangelua kombepo ja kalunga kuujuni mbuka. *Efes. 2:1.*

Onke ano Omũna gua Kalunga aholoka a hanagulepo iilonga jomũndiaboli. *I Joh. 3:8.* “Vulikeni ano ku Kalunga, kondjĩseni ondeveli, ojo no taji mũ ji ontuku. Hezeni ku Kalunga, oje no ta heza kune.” *Jak. 4:7, 8.*

Ngele to leša okambo nkaka, no to nongopala omafano gako, ongoje oto mono onkalo jomũtima guoje nkene guli. Eša uujelele ua Kalunga mbuka tau ku kongo ujemo mo mueño guoje no u egulele omeho goje ngoje u mone šoka to ši mono. Ngele ouaza omũtima guoje omũuinaji no guuza oondjo, ino ši ipatana nenge ino ši holeka, aue ši zĩbulula ngoje u hempulule oondjo zoje. “Otse nge tatu ti katu noondjo, otatu ifundju otse jene, nošili jojene katu ji na mutse. Ihe nge tatu hempulula oondjo zetu, nena oje omũziginini nomũjuuki, no te tu kušile po oondjo no te tu jogo omajonagulo agehe. Otse nge tatu ti, otse inatu jona ša, nena otatu mũlundile oje omũfundja, noohapu ze kazi li mutse.” *I Joh. 1:8-10.* Ifupipika ano ko hi jo šikaha ošinankondo ša Kalunga opo je eku ziminepo oondjo no te ku jogo mombinzi ja Jesus Kristus.

Omũntu oje oha pangelua ku Kalunga nenge ku Satana. Ongoje ouaningua omũpika koondjo nenge ongoje omũlongeli Kalunga. Ngele ongoje ho pangelua koondjo ino ipatana aue, Išana Kalunga auike, mũ indila eku mangulule molua Jesus Kristus ngoka eja oku hupiša aanandjo muujuni mbuka, oku tsikulula omeho ga tsika no ku tu kuša momilema, no ku kuša omilema mutse. Oje okue ja oku tu etela uujelele ue uukumiši. Jesus oje okue ja oku tu mangulula moonkondo zondjo no za Satana. Muje otse otua mangululua moondjo. Ongoje oua šikama ko ši pala ša Kalunga omũjapuki ngoka eši iiholekua ajihe jomomũtima, niiholekua jo mo mazilazilo no ha mono iiholekua jilonga. Ongoje ito vulu oku holeka iilonga joje ku Kalunga. “Omutsiki guokutsi kee uuvite ko ando? Nomũšiti gueho kee luete ko ando? *Ps. 94:9.* “Omeho g’Omũua haga lengalenga ko evi alihe opo a holole oonkondo ze mokupopila omboka, oomueño zauo inaazi mũ itopoka po.” *II Ondjalulahokololo 16:9.* “The Jesus ini igandja kujo, ošoka okuáli e ja ši ajehe,” *Joh. 2:24.*

Opo ihe “Omũnelago ongoka omajonagulo ge ga zimua po, noondjo ze za siikilua. Omũnelago omũntu ngoka Omũua ite mũ jalulile omajonagulo ge, ongoka kee niifundja mombepo. je.” *Ps. 32:1, 2.* (Lesu ou Epsalmi 51). Jesus oje ote ku hija nonena: “Ileni

ku ngame amuhe hamu longo no mua lolokişua, ongame no tandi mũ pe evululuko. Itsikeni ondoko jandje ne mũ ilonge ndje, oşoka ongame omũnambili o momũtima ondi işonopeka; no ta mũ imone-ne oomueño ųeni evululuko” *Mat. 11:28-30*.

EMANGULULO IJO MA ŞANEKELO EŞANEKO IJO TANGO

Efano ndika oljo ota li holola omũtima guo mũ paakani no guo mũlunde, guo mũkuujuni, omũlumentu nenge omũkiintu ngoka inaaavalululua no ta pangelua kombepo juujuni mbuka, no kua tonua oonkondo kokahalu no ke halo ljo űama. Oljo efano ljo mũtima ngaaşika Kalunga egu luate. Omeho ngoka omatiligane guuza omahozu ogo ota ga popi uunkolui ngaaşu uaşangua Momajeletũmbulo. 23:29-33. “Olje e netakumo, olje e nelilagano? Nolje e nomaluzi, olje e nomeemato? Nolje e noombole, je inaa jona űa? Olje e nomeho omanenguni? Omboka, haa uhalele pomavinu, haa ja okumakela omaguezakanuşua. Ino tala omavinu, nkene gatiligana, nkene ga talika goopala moşitenga no taga kulukile mo mbala. Navulua taga ljana ngejoka no taga hiji mo uuzigo ongongoloka. Omeho goje taga tala ko iihuna, nomueño guoje tagu popi iinima, ja gojoka.”

Kohi jomũtse mefano omũtima guomũntu ta gu monika — no gua lalua kiinamueño jiili no jiili mbjoka ta ji şaneke uulunde uiili no uiili momũtima guomũntu. Momũtima omũ maaljauo juulunde uetu. Kalunga oje ote tu lombuele ngeji nomũprofeti Jeremija: “Omueño guoguene omũfundjalela, gu lunde űaaşoka no gua pilaala; olje tavulu oku gu tseja?” *Jeremija 17:9*. Omũua Jesus muene ota koleke oohapu nzika űo ta ti “Oşoka omeni, oomomueño ųaantu, ohamũ zi omazilazilo omiinaji, omahulaşano, uufuşi, omaşipago, omaluhondelo, oluiho, oñaña, ekotokelo uuholume, efupa, eşekokalunga, einenepeko, uupuizi, uuinaji, mbuka auhe tau zi nieni ljomũntu no tau űateke omũntu.” *Mar. 7:21-23*.

1. ONZILA OPAU:

Oşinamueno űotango oşo onzila opau. Ojo onzila ombuanaua no malueña gajo gena iijala iiuanaua ihe mpaka ota ji popi uulunde ueinenepeko. Lutsifer, omũjengeli omũguakua, ngoka ali omũhumbati gujelele ua Kalunga, omũjengeli gua Kalunga oje okua

punduka moluo einenepeko no kua ningi omūniita na Kalunga, ondeveli. *Jes. 14:9-17. Hesekijel 28:12-17.* Ondeveli kali omūjengeli guomilema aue.

EŞANEKO IJO TANGO

Einenepeko oljo otali zi muule uo heli no hali monika mo ma lupe giili no giili. Aantu ojendji oje na uuntsa, moluo maujamba gauo. moluongombe žauo, oonzi, omagumbo, omapja, je nuuntsa

moluonguo z̄auo z̄ondilo, moluipala jaou iuanaua, noko malutu gauo ngo ka je hoole geli pouala opo ga monike. Jamue je nuuutsa mošiguana šaandja uo, moluo kulungua noku nongopala kuauo, moluo lutu lua kola luaana uuvu no muunelago miinima jo pa juni, no moluo lupe oluaanaua niinima iikuauo mbjoka ta ji pukiša. Noojakuauo ohaa jelekele okuininga aaunanaua no ta ji izaleke omaulenga giili no giili ngaashi uugondo po maako, uutenda uo mo makutsi, uulinga kominue niikuauo ojindji, no taa kala jena ošulukupja, no taašatua miipala no momalutu gauo, moluo einenepeko ljauo ojo otaazimbua kutja Kalunga oje okuetu šitikika. “Ošoka Kalunga ha tondo aaholuuntsa ihe ta silohenda aaneifupipiko.” *I Pet. 5:5*. Einenepeko nuuntsa oji na oku tondua no ku kukumua. *Omajeletumbulo 8:13*. Ehanagulo lja kuatelua komeho kuuntsa, no ku gua po kua kuatelua komeho ko kuzinaantu. *Omajeletumbulo 16:8*.

2. OMBUA:

Ombua ojo ota ji šaneke okahalu ko pañama, okuaana — mikalo, iihulo no luhondelo. Ombua ojo oha ji inateke apehe mpoka ta jiji. Aantu ojendji ošo naana jeli. Apehe mpoka taaji ojo ota tameke oku hondela no ku hala aakiintu. Oluhondelo niihulo ojo ji li po jiidjipala mo masiku ngaka ga hugunina no guuza omahongololo. Aagundjuka ojo ihaavulu oku izizimika no mūhokani no mūhokanua sigo oko mūselekazi ojo ajehe je hoole iihulo. UUlunde ua Sodom ouo ouiindjipala mo majuvi ogendji noohapu za Jesus ozo oza guanışua so a tile, omasiku ga hugunina ogo ota gafe omasiku ngejaka ga Sodom na Gomorra. Aazulu n'Aambasutu niiguana iikuauo ojo oha juula omūnamikalo no mūnihulo 'OMBUA.' Omūntu atja ngeji mošilongo šegulu itai jimo nando ošoka “Kondje kua kala oombua, naakangi juuzigo, naahondeli, naazipagi, naasimaneki jiimenka, naajehe mboka je hol'iifundja no ku ji guanisa.” *Eholo 22:15*. Onkene ano zeni oluhondelo ontuku. Omajonagulo agehe gaalue, šaa šoko omūntu ta jono, ogokombanda jolutu; ihe omūhondeli ota jonagulile molutu lue muene. Ošike? “Kamū ši ši, one otempeli ja Kalunga, Ombepo ja Kalunga nokua kala mune? Ngele ku na ngoka ta jono utempeli ja Kalunga, oje ta jonua po ku Kalunga, ošoka otempeli ja Kalunga ondjapuki nane ošo muli” *I Kor. 3:16-18; 6:15-20*.

3. OŠINGULU:

Ošingulu ošo ota ši popi uulunde unkolui nuufukezi. Ošoka ošinamueño šanata no hašili ašihe šoka šaaza. Ošo ihaši hogolola pokati kuuinaji nenge uuanaua, ošijogoki nenge ša nata aue, ngaašika aantu ojendji haali šoka šiisila, nenge ša si kuuvu nenge šoka šapondua, Ojo otaali ombinzi, oombuku no mapandapuku, nošo tu. Ajihe mbjoka Kalunga eji tu keelela. *Iilonga jaaja 15:20.* na išeue *Jes. 66:3-7.* No taatsikile, oku nateka omalutu gauo, ngoka guušilua ga kale otempeli ja Kalunga omūnamueño, moluo kulja nokufeña nenge okunua ooñata zomakaja nenge ze pangue. Inima mbika ojo ota ji nate ke no ta ji gandja uuzigo mombinzi no ta gu ningi omūkalo inaagujogoka. Satana oje ota kala eja mangelamo mehala ljo ku nua omakaja. Oonkondo za Kalunga auike tazi vulu oku mangelula omūlumentu nenge omūkiintu komūkalo nguka gua nata no ta gu šundula. Aagundjuka naakuluntu ihaa zilazila ša okukolua kiikoliša ngaaši omalovu; omavinu, nolambika. Ihe nani ka pena onkolue tavulu okuja mošilongo ša Kalunga. Omalovu ka geši iikulja ogo iikunua iizipagi ngoka ta ga simpike omazilazilo no ta ge ga kaniša opo aanui ajehe ojo omagoja, kaajena-mikalo no jo taa kala muugoja etaa zipaga šana, taalongo mbjoka ihaa jeji longo šito. "Omavinu omūšeki, omagongo onakukuzila no kaku nomuntu ta kolua ku go, omūnandunge," *Omajeletumbulo 20:1.* Mompango ja Moses, ngele muazika omuntu ena omuana omūmati omūpuizi ehoole okušinga nonkolui, ohazipagišua omamaña. *5 Moses. 21:18-21.* Aahangi jo malovu niikoliša ojo aanandjo ngaaši aalandiši naanui jomalovu, ošoka ohapu ja Kalunga ota jiti: Jajee mboka haa vundakaniša iikolisa. *Jes. 5:22.* "Jajee ngoka ta nuešiša omūkuauo ošinua ša guezakanišua ondjahi joje, no te mü koliša atale uulumentu ue. *Hab. 2:15.* "Ina mü puka. Aaholume, naasi-maneki jiimenka, naahondeli, nomašenge, naalali jomašenge, naafusi, naanaluiho, naašeki, naajugi ojo kaa šigulula ošilongo ša Kalunga." *I Kor. 6:10.*

Ihe iilonga joñama ojigalala ojombjono. Oluhondelo. ehulašano, epumpagano, esimaneke ljiimenka, uunganga, etondašano, oontamana na uukozi, ondjahi, omakotokelo, omakušasanopo, iimpaga, efupa, UUNKŌLUI, iituši juusiku niikuauo jafa mbika. OOmbjoka nda tetekele oku ji mü lombuela, ngaaši nde mü lombuele: "oomboka taa longo iilonga ja tja ngaaka, itaa ka šigulula ošilongo ša Kalunga." *Kaagalati 5:19-21.* "Inamu kolua komavinu, moka tamu zi uuinaji

kehe, aue, Uuzeni Ombepo Ondjapuki.” *Efes. 5:18*. Jesus ngoka eli ošišija jomuēno oje ota gandja ehijo ndika kaananota “Ngele ku na ngoka a senota, ne je ku ngame, je na nue.” *Joh. 7:37, 38*. “Taleni, one amuhe, mua senota, ileni nku, ilandeleni iilja, ne mu lje; eeno, ileni, ilandeleni osima, landeni, muua niilanda, omavinu nomahini. ošike tamu jelekišile iilanda nkoka, kuaa niikulja, neliko ljeni tamu li gandjele iinima, ihaji kutiša?” *Jes. 55:1-2*.

4. OHIMA:

Ošinamuēno šika haši ende kašona na kašona ta ši po pi uuñenge, okunongoonoka oku humiša ajihe komitse nuulozi. Okuaana eitaalo okuafa oondjo zuulozi. Omūñenge oje ita longoša ihe andola ahala ouala okujaka no mokujaka ta muzi ezipago. Uuñenge uombepe ouo tau imbi egalikano, ita u tu pitikile okuleša Mombimbeli no ita u tu pitikile okuja ko mambo aue. Ouo ota u tu keelele okunongopala oohapu za Kalunga moka mua kala omueño guaaluhe. Oñalo iha ji eta po ša aue nojo ota ji eta uufuši mboka ta u ka šituka ehalakanišo. Kalunga ngele eku popiša no kua hala omūtima guoje, nena ondeveli te ku lombuele u tegelele sigo ongula nenge sigo esiku ljoka ljo opala ihe esiku lja tja ngeji oljo i hali ja nando. Ongoje oto tegiša esiku limu ljiili ne kuaauo ndjoka lja tja, oku za momvula jimue sigo omonkuaauo sigo eso ota li ku aza ombaazilila no tosi uaana. Kalunga, tosi uaana elago, tosi uaana Kristus. Opo Kalunga ta ti: “Onena tuu ndjika nge tamu uuvu eui lje, inamu kukutike oomuēno zeni.” *H Kaaheberi 3:7, 8*.

Olukue luo hima olo oha lu longišua koonganga, no ta lu popi uulunde mboka ta u etua keitaalo ljo ku anekelua, no ljo ku loga, no ljuulozi no ljo kuiijanekeliša ihe mu Kalunga kenamo eitaalo. Meha ljo ku išana Kalunga omūnamuēno mešimbo ljuuvu nenge ljuuzigu. Aantu ojo oha jiinekele iikalunga, omizi ziiguanga, omamaña, ooniga niikuaauo mbjoka jaanomueño no ha ji longišua koonganga. Ojo iha jiitaale ue omūšiti Nomūhupiši guauo aue. Kalunga oje kuali alombuele ošiguana ša Israeli ati: “Muua monikile mu ngoje nando omūntu, te endišile momūlilo omūana omūmati, nenge ta anekele, nenge ta hunganeke, iihunganeko, nenge ta logo, nenge ta pangiša uunganga, ta pula aašiši, nenge tali po ohula. Ošoka, kehe ta longo mbjoka, oje iihuna košipala š’Omūua Kalunga koje.” *5 Moses 18:10-12*. “Omūkiitunganga ino mū eša ku nomueño.”

Moses 22:18. “Inamu ja koompulile no koonganga. Inamu ja pula, opo mu inikiše ošizila; Ongame Omūua Kalunga keni.” *Moses 19:31.* “Ongoka ta ji koompulile no koonganga, okujonašana na jo, otandi mū zimi po omūntu kua tja ngeji omaantu jojaandjauo. One mu no ku monikila ko aajelele no ku kala aajelele, ošoka Ongame Omūua Kalunga keni.” *Moses 20:6-7.* Jesus Kristus oje auike onganga jombepo, onganga jomueño no nganga jolutu Oje ngo, ta zimi po omajonagulo goje agehe no ta aaluza uuvu uoje auhe. *Ps. 103:1-3.* “Ngele ku na ngoka guomune ta aalukua, oje ni išane aakuluntu jegongalo, no jo naje mū galikanene no je mū guake omali mežina lj’Omūua. Egalikano ljeitaalo no tali hupiša omūvu, Omūua note mū nkankameke, no ngele a aazika a jono, otage mū ziminuapo. Hokololelašaneni ano omajonagulo geni, ne mu galikanenašana, opo mu aaluzue.” *Jak. 5:14-16.*

Manga uli po to leša okambo haka, Kalunga oje oku li po te ku popiša, no te ku šiminike uitezulule ngoje uiigandje Muje, ihe ombepo jo hima ndjoka jili momūtima guoje, ojo ota ji ku nongonene kutja: Ino endelela, inuiigandja nena aue, tega uiigandje ongula, tega uiigandje mošiuike šoka ta šija, nenge momvula ndjoka ta ji ja opena ešimbo, inda uka kundašana manga nomušamane guoje, inda u keši jeleke tango momūkiintu guoje nenge muňoko utale kutja ota ti ngiini ko šinima šo, inda u ka hokane manga ngoje u ka lje epiišo manga. Ando uvulike keui lja Kalunga, ongoje ouitaale eui ljo mūpukiši. Opo ihe omūtima guoje tagu kukuta ngaashi olukue luo hima.

5. ONGUE:

Ongue ojo ošinamueño šina ongejo no nati ombuinaji. Ojo ota ji popi etondašana, ongejo no mazilazilo omauinaji gongejo ga kala momūtima guomūntu. Kehe gumue ngoka ha pangelua ko mazilazilo gongejo, no ko mbepo ombuinaji juugeji oje oha falua-falua sigo omuukolokoši, mešeko, momašingo sigo nokuli omo ku zipaga. Ombepo ndjika ja nata oluindji ha ji ji momūntu ngele eli po malovu nenge polambika mešimbo ndijaka itaa vulu okuiiguna jemuene. Aakatalume ojendji ojo ohaakanua opo ja vule okuiitsa omūkumo okulonga šijaka, nenge okuguaniša omazilazilo ngoka gondjahi je gana. Ihe “omavinu gauo uuzigo uošikoko. Nuuzigo uefu, iihuna jouala.” *5 Moses 32:33.* Ondjahi ojo ontoje omomūtima guomūnandjahi, Ihe Kalunga oje omūnandjahi guetu. Omūua

Jesus oje okua tile otse otuna oku hoola omũkuetũ ngaaši tuii hoole tse jene, tse tuna oku hoola aatondi jetu. Omũua oje okue tu uva-nekele ezimopo ljomajonagulo otse ngele ta tu kušile po mboka haajono kutse.

6. EJOKA:

Ošišitikika šika ošali ša kotokele Adam na Eva omepja ndijaka lja Eden. no šali ša tejišišapo ekuatašano ndijaka euanaua ne uva-šano ndjoka lja li po kati ka Kalunga no mũntu. Satana, omũjengeli ngujaka omũpunduki, oje okuali uužišua no kahalũ šo ali atonatele ohoole ndjika Kalunga ali ehoole najo aantu mbejaka jo tango omũ-lumentu no mũkiintu no kuali eja ningi aapangeli jevi Je inaaninga Lutsifer omũpangeli. Moluo kahalũ no moluefupa opo Satana azi iindungupalekele epunduko lja uo no šali šemũlagopalele oku teja po eendašano ndijaka lja li ljaana ombuži po kati ka Kalunga naantu je. Okahalũ tuu katja ngeji momitima zaantu oko ota ka kongo etejopo lje ņaŋu no lje ligolo ljoka li uetike lili momitima zĩmie zĩili. Okahalũ moku kalamueño koje oko ota ka teja po ohoole neŋaŋu ajihe monkalo joje. Naalongeli juukriste ojena oku kotokela ombepo ndjika ombuinaji jo kahalũ ngele to mono Kalunga nkene ta jambeke iilonga jomũlongikriste omũkueni Je afa ite ku jambeke. Okahalũ oko ota ka eta omazilazilo omauinaji momũtima guoje, uahalũ oku zingagula no ku gojokiša elagopalo lja mũkueni no ua hala okuzi-paga ngoka uemũ sila okahalũ nokuli. Okahalũ pokati ko mũlu-mentu no mũkiintu ota ka gandja ošiponga megumbo alihe no ta ka teja po onkalopamue jauo ajihe. "Ohoole ji noonkondo, ja feso." *Ondjimbolela 8:6.*

7. EFUMA:

Efuma ohalili evi no ta li popi uulunde mboka uli mo muufu-kezi, ohoole jeliko ojo etindi ljuuinaji auhe *I Tim. 6:10*. Omafuma gamue mu Kongo ogo oga tsejika šo ha gali uužizi omašele no ma-šele, sigo otaga topa nokuli. Omũfukezi iha hala oku gandja ša kaašigona no kaakuanaluhepo, aue, ihe oha jelekele pa mikalo zĩili no zĩili žuuka naanzoka inaažuuka okugongela eliko ljomũjuni mbu-ka, ko hugunina ndjoka ta li ka lika koošiši no košušĩ. Omũua Jesus muene ta ti: "Inamu ilikolela omaliko kombanda jevi, moka hali jonua po koošiši no košušĩ, naafuši haje li fulu mo, no haje li jaka po. Ihe ilikolelĩni omaliko omegulu, moka ihali jonua po nando koošiši nenge košušĩ, no kaku naafuši jokufulamo nokujaka po.

Ošoka-kokuma nkoka kua kala emona ljoje oko kua kala nomueño guoje.” *Mat. 6:19-21*. Akana negumbo lje alihe ojali ja zimuapo omo luo hoole jo ku hoola ošingoli na šisiliveri nomamaña omakuauo genuujamba noonguo no moluašoka akuša iinima ja šingua. *Josua 7*. Judas Omuiskariot omūlongua g’uOmūua Jesus, oje okuimangeleke omoluo hoole jimaliva jali jemūhingi oku gaaaleka Omūua no Mūlongi gue. *Mat. 27:3-5*.

8. SATANA:

Oje ohe jaafundja ajehe oje omūsita guinamueño ajihe mbi, no mū pangeli guomūtima. Jesus ta ti: “One mu naho jeni, ondi-jamboli, nuuhalu uaho jeni mua hala oku u guaniša. Oje omūzipagi nkene a za, je ina kala mošili, ošoka kamu nošili muje. Šo ta popi iifundja, ota popi šono še muene, ošoka oje omūfundja, nohe jajo.” *Joh. 8:44*.

9. OŃOŠI:

OŃoši ojo ta ji popi omūntu omūtijali nenge eiuvo momūtima guo mūntu kehe. Mefano ndika ogo omūluuze, guaanuujogoki no gu no ngejo, no ka guna ue iilonga iile. *H Kaaheberi 10:22*.

10. EHO:

Eho lja Kalunga ohali mono ajihe mbjoka ta ji longua momūtima guomūntu. Kapena šo ša holkua keho lje ndjo ljo handje aue, opo Je ha vulu okutseja omazilazilo nokuiipula kuo meholamo kuomomūtima. Iilonga joje iuināji nando ouujilongele muusiku uo mo milema zomvula, nenge momūšitu guašita, nenge mošilambo ošile, Kalunga otej ji mono ajihe.

11. OMŪJENGELI:

Omūjengeli oje ota šaneke oohapu za Kalunga. Omūua oje ota popiša omūpukišua, omūlumentu nenge omūkiintu ngujaka ahumbata omūtenge guoondjo, opo je auape okulilila oondjo ze no kuiitezulula no auape okupitikilamo monkalo mueño je uujelele no hoolē ja Kalunga ji kale uo no momūtima gue. Kalunga oje ote ku popiša ongoje omūleši omūholike, te endele mokambo nka.

12. ONGUTI:

Onguti ojo ošizimbulukišo šo Mbepo Ondjapuki, okazila nkaka okajelele, kazeuka no kaana ošiponga šaša, ošo enzinziliko ljo mbepo jino šili ndjoka taji tu šilipalekele oondjo, uusili, nepangulo. Mbepo

Ondjapuki mpaka ojili pondje jomütima guomüntu. Ombepo Ondjapuki itaji tula mpoka ha pu pangelua kuulunde.

13. UULAKA UUŠONA UOMŪLILO:

Uulaka uušona uomŭlilo mbuka ua kundukiza omütima guomŭlunde otau šaneke ohoole ja Kalunga. Kalunga nando oku tonde uulunde, Oje oku hoole omüntu, Je ita nañukilua eso ljomŭlunde aue, ihe Oje okuna ondjuulukue netegelelo ngele pamue omŭlunde teja Kuje neitezululo no kua hala akale puje. Omŭua Jesus oje Okueja oku lagopaleka aalunde. Eñañu enene tali kala mo megulu omoluo omŭlunde gumue ngoka iitezulula. Kalunga okua hala no ku halelela oku joga omütima no mbinzi Jomŭuana Epona lje, o Jesus Kristus, ngoka ta popiua kuulaka mbuka uo. Ohoole ja Kalunga ja hala oku jamo momütima ngoka guaažika gua nengenekua keso.

Jesus oje ašikamena omuelo guomütima guoje nota konkola. Ngele ue mü egululile omuelo guoje Oje ote jamo, no ta mangulula eta joga omütima guoje.

EŠANEKO ETIJAALI

Efano ndika ota li tu ulukile omütima guna eitezululo lja šili no gua tameke oku konga Kalunga. Omŭjengeli oje okuna egongamuele oljo Ohapu ja Kalunga, "Ošoka oohapu ža Kalunga ži nomueño noonkondo; žo ži nomajego ži vule egongamuele ljoongenge mbaali, no tazi tsu sigo tazi joolola omueño nombepo oongolo noomongo, no tazi pangula omatazatežo no mazilazilo gokomueño *Kaaheberi* 4:12. Oohapu ža Kalunga ožo ota ži müžimbuluša kutja "ondjambi juulunde ojo eso nokutja omüntu okuušilua je enokusa lumue, no taku landula ihe epangulo." *Kaaheberi* 9:27. Ombinga jo mülunde no jo mü kaanaeitaalo ota ji ka kala "molumbogo lua huama omŭlilo nosulfuri" *Ehololo* 21:8.

Meke ekuauo omŭjengeli okuna mo omasipa guomütse. Ogo ta ga žimbulukiša omŭlunde kutja otse atuhe otuna okusa. Omalutu getu ngoka tue giinekela, ngoka ha tu ga zaleke, ha tu ga hupiša no ku ga opaleka hatu ga guanišile ešimbo ljetu alihe no ku nañuža ehalo lja go akuhe ota ku sipo ta ku hulupo. Oluo ota lu koolišua ko mazino, ihe omueño nombepo ota ji kala nomueño sigo aluhe no gu no ku holoka košipangulopondi ša Kalunga.

EŞANEKO ETIJAALI

Mpaka ota tu mono omülunde nkene ta pulakene ketumualaka lja Kalunga no te egululile omütima gue ohoole ja Kalunga. Ombe-po Ondjapuki ja tameke oku minikila momütima nguka gualuüza no gua nikuulunde Uujelele ua Kalunga otau minikile omotempeli je e tau tizamo omilema. Esiku uujelele ua Kalunga tau ja mo, nena

omilema ozina okuzimapo. Uupju uohoole ja Kalunga oulipo tau pupjaleke omütima ngujaka gua nengena. Uulunde mboka ua šanekua kiinamueño ajihe ouna oku fazukapo.

Omülunde, pitikila Omüua Jesus momütima gouje ejemo ngoka eli uujelele uujuni, no milema niilonga jomilema ojina okuſigapo omütima ngaäſi ſa ſanekua mefano ndika. Omüua Jesus öta ti: “Ongame uujelele uujuni, ongoka ta landula ndje, ite ende momilema, ihe öta kala e nuujelele uomueño.” *Joh. 8:12*. Jesus ſo ajile motempeli ja Jerusalema Oje okua tižilemo aalandiſi ajehe mbejaka joongombe noonzi noonguti no kua kandulapo iitafula jaalandakaniſi jiimaliva eta ti: “Okua ñolua: Ongulu jandje oji nokuiſanua jegalikano, ihe one tamu ji ningi ombogo jaajugi.” *Mat. 21:13*. Öngulu ojo omütima guoje. Omüua Jesus oje ineja okuzimapo oondjo zetu ouala aue, Oje okueja oku tu mangulula no ku tu kulila moonkondo žomüpangeli guulunde. “Ngele ano Omüuana te mü mangulula, nena otamu manguluka ſili” *Joh. 8:36*.

EŠANEKO ETITATU

Efano ndika otali ſaneke onkalomütima jomuiitezululi gua ſili Oje oku uete uuindji noondjo že azihe taži tiliſa nzoka ža aaleliſa Omüua Jesus komüſigakano. Omütima gue ogua tatuka, ſoka ali uulukilua komüjengeli, kohapu ja Kalunga, omüſigakano ngui. Oje okua mono Kalunga nkene emü hololele ohoole je onene omolua Kristus Jesus, ohoole ndjika ojali ja puininiſa omütima gue, ſo ali atseja no kua žimbulula kutja Jesus Kristus, oje Omüna gua Kalunga, ngoka eja oku ku ſapo oondjo nzoka žali že muiindjipalele no kua li nehalo okusila komüti nguja guaſigakana no gua ſingua.

Omuiitezululi guaſili ote tu eetele no te tupe uuſili uohapu kutja Jesus oje okua žengua nooſokoto no kua peua oſipaka ſomakuega, no kua peua oondungo žinondjahi omiikaha je no moompaži že. Oohapu ža Kalunga manga te ži leſa nenge te ži pulakene žaniſi ihe okaitalelo ko ku tala nkene omütima gue guuža oondjo nogualuuzikua. Œika oſa ſikagula omütima gue eipulo ljo muule no luhoži neitezululo ljo pa Kalunga olje mü liliſile oondjo že no kua heža ku Jesus. Ohoole no mbili ja Kalunga ježa momütima gue moku žimbulukua kutja “ombinzi j’Omüna gue, Jesus Kristus otaji tu jogo oondjo žetu azihe.” *I Joh. 1:7*. Ngoka itaala Omüua Jesus ita mono eso nando, ihe öta ſigulula omueño gualuhe. Leſa uo

EŞANEKO ETITATU

I Kor. 6:10; 11. “Mu ngoka tu nekulilo omolu ombinzi je, ezimo ljomajonagulo okuujamba uesilohenda lje.” *Efes. 1:7.* Muje ombepo ompe, okuza mpaka kena ue ohoole jo ku hoola uujuni nenge oku hoola mbjoka ja kala muujuni ihe ohoole jili muje ojo ku hoola Kalunga niinima jo mu Kalunga, ngoka uužiša omütima gue no hoole JeInamueño, tašiti; oondjo že ožili pondje jomütima gue,

nando Satana muen eti tandi okuŝigapo oŝikulugumbo no teende ta tala konima meinekelo kutja ta ka galukilamo. Opo Omüua Jesus te tu kumagiža tu no ku tonata no ku galikana no ku kondjiša ondeveli opo auape etufazukepo.

EŠANEKO ETINE

Efano ndika ota li ŝaneke omükriste ngoka ena ombili juuzilila naangoka atseja emangululo omolueso ljo Müua guetu Jesus Kristus, ngoka itiisimanekele ŝimue ŝiili ŝaaŝi “omüŝigakano gu’Omüua guetu Jesus Kristus oگو aguke, nomoluگو uujuni ua aalelelua ndje, na ngame nda aalelelua uujuni.” *Kaagalati 6:14*. Oje okuŝuvite no ŝa jela kutja Jesus asile komüŝigakano “opo tu longele uujuki, ŝo tua si mo muulunde,” *I Pet. 2:24*. Omükriste oje okua aalelelua uujuni. Otse otatu gandua “tunokuenda mombepo otse itatu guaniša ue uuhalu uoňama. *Kaagalati 5:16-25*. Natango otatu gadua tu tiže ejapuloo oŝoka no kuaalina ita tu mono Omüua. *Kaaheberi 12:14*.

Momütima guomefano ndika ota tu mono onguži hoka Omüua Jesus ali amangeluako ŝo jali je mühula oonguo že. Oongola ozo ozi uetike naandjoka jali jemüženge najo. “Oŝoka egeelo ndjoka ljalilina ota tu eetela ombili oljali Kuje.” “Moluo omajonagulo getu oje aňaňagulua.” *Jes. 53:11-12*. Omükuanilua Herodes naantu je oja li jemüŝeke, ŝo jazi nokümüženga, oje mü zaleke onguo jo pulipuli, mokümüpa ando oŝiŝani ŝoŝingoli, oja zingi oluzinga luo makuega no je lu ŝininikile komütse Gue. Mokümüpa onzimbo jelelo ojemüpe olumbungu mokuljo Kue, no jiiňongamene kuje no ja ti. “Ue ja po omükuanilua gua Juda” Ojo oje mü ŝekele omajeje no je muaakula olumbungu no je lu mü žengiša Ano ŝo jazi no ku mü ŝeka pamikalo omiuiňaji, oje mü fala akaalelue komüŝigakano.

Omo omuna aniuu aakriste jongandi mboka haaji okuka galikana mongerki no haataamba uulalelo uOmüua, no hajiimbi omajimbilo go ku hamelela Kalunga, ihe nani ta tamekulula okualela aluhe Omüua Jesus niilonga jauo. “Ha kehe ngoka ta lombuele ndje: Omüua, Omüua! ta ji moŝilongo, ŝomegulu, aue, oje tuu ngoka ta longo ehalo lja Tate jomegulu.” *Lesu Mat. 7:21-27*.

Mefano ota tu monomo ompunda ja Judas jiimaliwa mbjoka ali aguaaleke najo Omüua Jesus no kue mü landiša kiimaliwa iisilveri mbijaka omilongo ndatu moluaŝoka ohoole joku hoola iimaliwa

jali je mūkuata no meho ge gali gatsikişua. Aakuiita ō ja ka kuatele Omūua Jesus oja li ja faalele omamunine no maljenge na ajihe mbjo.

Nda aalelua pamue
Naje.

Musa si mo muulunde,
ihe mu nomueño oku-
kalela Kalunga mu
Jesus Kristus.

EŞANEKO ETINE

Omamaña guo ku anakela ogali galongişua kaakuiita no ja aaneli-şu onguo je opo oohapu zomūprofeti Jesaja ūi guanişue, “Taa tende-

lašana oonguo zandje nomuzalo guandje otaje gu umbile ošihogololišo.” *Ps. 22:19.*

Aakuiita oja tsu negonga molupati lue no muazi omeja no mbinzi. *Joh. 19:33-37.* Manga ekondombolo inaali iga Petrusa okuizimbike Omüua Jesus lutatu omontaneho jomuzike ihe konima okua kasa oluhozi olunene. Ongoje tuu to hempulula Omüua Jesus moohapu no miilonga joje, nenge ongoje to sohoni košipala šaantu oku hokolola šoka Omüua Jesus eši ku longele? Oje okua tile: “Okehe tuu ngoka ta hempulula ndje paantu, nangame tandi mü hempulula pu Tate megulu.” *Mat. 10:32, 33.*

Omüua Jesus oje a tile uo: “Ngoka ita humbata omušigakano gue je ita landula ndje, oje ina oopalela ndje.” *Mat. 10:38.* Aanelago omboka ja šikama kemaña, o Jesus Kristus.

“Maña lje hupišo ua zengelelua ndje,
Ndi mone Mungoje ehupišo,
Eša omeja nombinzi
Gehupišo gaze molupati
Ga tondokendje ga hupišendje,
Ga japule ga jogendje.”

EŠANEKO ETITANO

Efano ndika ota li šaneke omütima nguomülunde ngoka guajogokeka no guajapulikika ngoka gua hupišua ko henda ja Kalunga ndjoka jaana ondjele. No gua ningi otempeli jašili ja Kalunga egumbo lja Kalunga oHe, no Müuana no Mbepo Ondjapuki, opa uvaneko ljo Müua Jesus Kristus: “Ngele ku na ngoka e hoole ndje, oje ta ziginine oohapu zandje, na Tate oha kala noku mü hoole, no tatu ja kuje, no tatu zike egumbo muje.” *Joh. 14:23.* Kalunga oha simanekele no ha jambেকে no ha jambulile aantu omolua Jesus Kristus. *Luk. 1:52.*

Omütima ogo ogua ningi otempeli jašili ja Kalunga. UUlunde ouo ouatizuamo. Moku mona Inamueño jiili no jiili mbjoka taji pangelua ku Satana, he jiifundja, ota tu mono Mbepo Ondjapuki, Mbepo jošili ndjoka ta ji kala momütima. Omütima ngoka guali gua tondua no guali gua longele oñama, ogo ogua ningi epja nenge omüti omuaanaua ta gu iimi iijimati jo Mbepo, ngaäši, ohoole, eñáñu, ombili, ontalanteni, uukuume, olukeno, uuziginimi, engungu-

Ohole
Eñańu
Ombili
Ontalanteńi

Olukeno
Uuanaua
Uuźiginini
Engungumana
Eiźiźimiko

EŞANEKO ETITANO

mano, eizizimiko naajihe mbjoka juuka okošipala ša Kalunga naantu. Oje okua ningi ositaji Šomŭvinu gua šili — oje Omŭua guetu Jesus Kristus. Ošiholekua šo kuiima kue ošo šika šoka ta kala mu Kristus

na Kristus noohapu ze ta kala muje. *Joh. 15:1-10.* no ta peua oonkondo zo ku pangela oñama nokahalu kajo no ku aalela omuntu nguijaka omükulu, Ombepo Ondjapuki ota ji müpe oonkondo zo ku enda pambepo ha pa ñama aue. Oje iha kala muaambjoka ejiuete, naambjoka teji mono no te ji gumu aue, ihe ha kala pa eitaalo — ošoka esindano oku sinda uujuni ota li zi meitaalo okui taala Kristus Jesus. *Joh. 5:4.* Oje oku na einkelo lja zama no li nomueño, no ta kolekua ketegelelo ljo ku tegelela ejo ljo Omüua Jesus Kristus Oje ota kala mo hoole ja Kalunga ndjoka taji kalelele aluhe.

“Aanelago omboka je noomueño za jela ošoka ojo taa ka mona Kalunga.” *Mat. 5:8.*

Omükuaniihua David nando ali muujamba ouindji nando ali asindi Omütongolumé Goliata noojakuauo jiili, oje okua kala ena ompumbue onene mo nkalo je, no kua li ena oku guaniša ompumbue ndijjaka gele ahala oku mona Kalunga. Oje okua li akugile meni muule uomütima gue: “Kalunga, šitila ndje omueño gua jela, ngu šitulule meni ljangje ombepo ja ngungumana”! *Ps. 51:12.* Kapena ngo ta vulu okujeleka omütima gue, nenge iišitile omueño gua jela aue. Oje oku na okuja ku Kalunga neitezululo lja šili no ku jematela oondjo ze no ku zi laleka ngaaši Omükuaniihua David ešiningile no ngaaši omümati nguja akanene ašigilepo iingulu nokua šuna ku He nombepo janika oluhōzi noohapu nzika: Tate onda jono no megulu no ku ngoje. Kalunga ota taamba omülunde kehe te ja kuje nombepo jeitezululo lja šili, ošoka Kalunga oje etu uvanekele: “Ongame no tandi mü pe omueño omüpe no meni ljeni tandi mü tula mo ombepo ompe. Tandi mü kuša nomalutu geni omueño guemaña no tandi mü pe omueño guoñama. Meni ljeni tandi paka mo ombepo jandje mukale nokuzimbulukua nokutsakaniša iipango jandje. *Hesekijel. 36:25-27.* Ošo ošitaji še kuatašano Epe ljoka Kalunga ali eli hotiša ombinzi jOmüuana, Jesus Kristus.

Mešaneko ndika ota tu mono omüjengeli nkene ta holoka išeue. Aajengeli oja tuluapo oku longela mboka ta ka šigulula omueño gualuhe, no ku ninga ontanda joku gamena omboka haa tila Kalunga. *Ps. 34:8; 91:11, 12, Daniel 6:23; Mat. 2:13; 18:10; Illonga. 5:19; 12:7-10.*

Satana naje opo eli. Okua šikama popepi nomütima, afa ategelela pamue ta mono eha ljo ku šuna mošikulugumbo še ešilale. Opo ta tu kumagizua tu kale tua tonata no mealikano, ošoka gomütöndaži guetu, “Satana, ohe tu kundukiza ongonime haji ulu, no

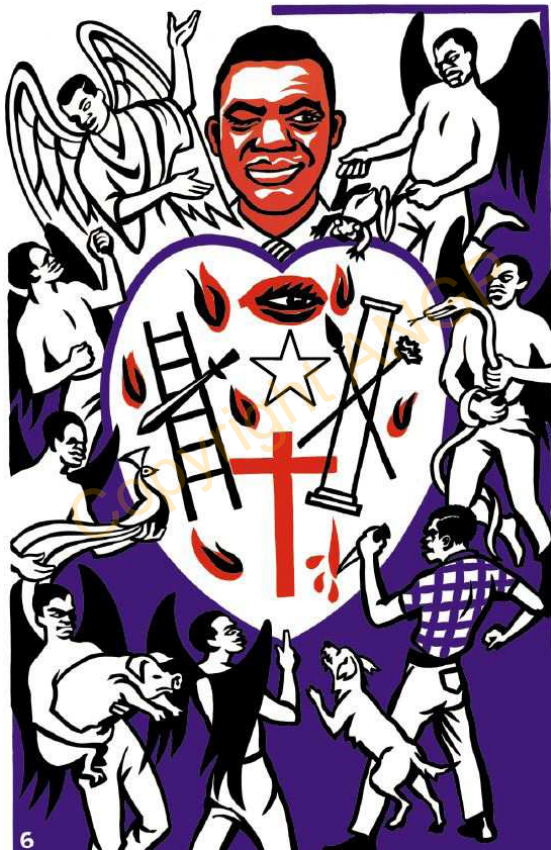
ta kongo ngoka emũ ninagule.” *I Pet. 5:8*. Oluindji ohende molupe luo müjengeli guujelele ngoka ta fuula omũna gua Kalunga ngoka eli po inaa kotoka. minima juujuni, molue koto lje ha kotokele nokuli aahogololui. Ngele otse tatu sindi omũtondi, nena oje ote tu fazukapo. *Jak. 4:7*.

EŞANEKO ETIHAMANO

Mpaka otu na eşaneke ljomũtima ngoka ta guigandja momahongololo. Eho limue olili po ta li şişikile nokula tuşi tu zimbulukişu kutja omũkriste nguka ata meke okutalali, monkalombepo je no je ina kotaka ue. Neho ndijaka ota lengalenga nokuaana ohoni afa ahala uujuni. Uujelele ouo oua siilila momũtima gue, noşi zimbulukişo şija taşi ulike ehalo oku hepekua pamue na Kristus, şa şonopala no ina şuuka ue. Oje okua kundukizua komamakelo moka tiigandja mo kaşona na kaşona no ita vulu ue oku ga sinda. Moku pulakena ando keui lja Kalunga, oje okua tameke okupulakena kenongono lje koto no ko mauvaneko gouala go mü hongololi guomueño. Nando oje haji kongeleka no ta siikile onkalo je jo muujuni nelongokalunga, Ihe nani ohoole ja Kalunga muje oja polamo. Oje okuaningi omũnamitima mbali, no kena ue oşika jakola, no teendagula nuujuni, no ta kala afa ehoole Kalunga. Oñoşi momũtima gue, taşi ti, omũntu omũtijaali nenge eiuvo, tali siilile. Omũşigakano ita gu humbatua ue nokuiimemeha aue. Eitaalo lje lja tameke oku tenguka, oje iheendaşana ue na Kalunga megalikano aue, nota longele omũhongololi eha omomũtima gue.

Ombepo jo nzila opau ndjoka taji şaneke einenepeko, ja ta meke okumona oşeelo muje. Oje azimbua kutja okua hupişilue kesilohenda no ta ningi omũkriste guokuiinenepeka. Uunkolui otau konkola poşeelo notau kongo ompito. Pamue omũntu guontumba emũhija ja kanue, okatenga kamue akeke, nenge temu lombuelè kutja ogo omeja go koşimpako nota ga kuşa enota. Oje ine şi koneka kutja omalovu nenge omeja go koşimpako gafa okampompolonga hoka ta ka fala komũlonga omũnene guunkolui. Nenge pamue omũkiintu ta hangele omũlumentu gue nookuume ke. Oje muene tiipopile ta ti ihanu, ihe ta fala ojaakuauo no ta kotokelelua kombepo juunkolui. Oluhondelo niuhulo ta jimakele omũkriste ngu jino makutsi goheli. Ngiika ata meke oku pulakena neñañu kiiendo jaafele no jaana oşilonga no kua ningi omuendi guuzano no maha ngoka ngaafele. Ngiika alombuelua kua ti uuzano uakriste

ouiili ina ufa uaapakani. Omūkiintu ngele ta ndanisa nomūlume inaši fa oku ndanisa huijaka kuaapakani aue. Je ine ši zimbulula kutja omaha agehe guuzano ogo ošivalelo šo ndeveli eha ljaa nomi-kalo ljaaneputužo nuuzano mboka aniuu uo pakriste ouo unoši-

EŠANEKO ETIHAMANO

ponga nokuli nomūkalo guo kunua okasalute no makaja ogo omuui-naji no inaguuka no guafa nguijaka guo šipagani ošoka omakaja

taga nuua omũteña nuusiku. Jesus kena mpo anuine omakaja opo omũkriste ihanu omakaja šoka je omũlanduli gua Jesus.

Ondeveli ta ti okuzaniša uulunde kašiši ošiponga aue. Oku jona lumue nenge oku longã ošilonga šuulunde šimue kašiši ošiponga aue. Omũmakeli ošo tati sigo ondeveli noonata ze nokuaanamikalo kue ta mono ompito oku šuna momũtima ngoka guali gua jogua no te gulala nookuli.

Omũlumentu ngu muluete mpa, ta tsu momũtima nomuele, ota ši popi aašeki naatondi je longokalunga. Omũtima gumũkriste, ogo ota gu tsuua no ta gu tulua oombole komalaka gauo gonžino no komašeko ta gazi komilungu zauo — ojo otaa matukilua no mitima zauo ita zi kala ue ošika. Etilo ljaantu lživule etilo Kalunga, mo ku tila kutja aantu otaati ngini no taalongelendje šike, oje okua ningua omũpika guaantu otaati ngini no taalongelendje šike, oje okua ningua, omũpika guaantu no ta zipo pu Kalunga. Ongejo nošizimbi taji holoka mešimbo ljuuzigu no ljuuñe, ajihe no ta jiji meni momũtima. Ejoka ljuuinaji no ljo kahalu ta li jeluša omũtse gualjo ngele oojakuauo jena elago nomvo omuuanaua monkalomueño jauo, no tali jamo manga inooši tseja no te jamo ngele ue mũ pe okašimbo okašona, no to egulula ondjila jiiikonene no jo kuiinenepeka.

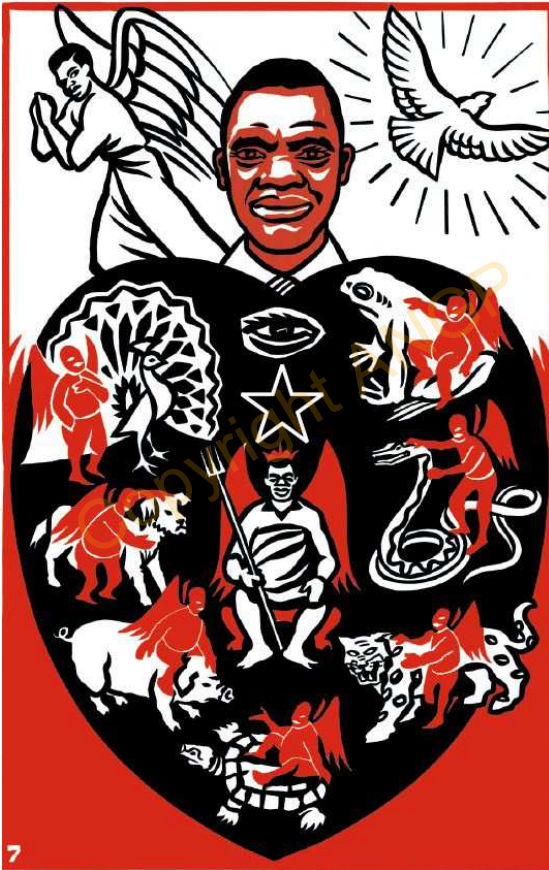
Ohoole jo ku hoola iimaliva ota ji ja mo momitima zetu otse ngele ita tu pulakane omagandambazi gOmũua guetu Jesus, Mpoka tati “Tonateni ne mu galikane, muua puile momamakelo.” *Mat. 26:41*. “Onke ano, ongoka e ši a šikama na tale ka ihatepo.” *I Kor. 10:12*. “Otse otuna okuihomateka iikondjišo ajihe ja Kalunga, tu uape okušikamenena omakotokelo ga Satana.” *Efes. 6:11-18*.

ESANEKO ETIHEJAALI

Efano ndika ota li šaneke onkalo jo mũ šunimonima, mpejaka ali a pukuluka naua no kualu uuvite uutoje uipeua je gulu no kualu gumue guo mošitopolelua šOmbepo Ondjapuki, nena oje okuiitekapo, no ta li ulike onkalo jo mũntu ngoka ali kee na eitezululo ljašili mokuigandja kue ku Kalunga, nando ali apulukululua kEvangeli lja šili pamikalo žiili no žiili nopooha zoondjila žiili no žiili. Omũlumentu akukutike omutima gue nando Kalunga ali emuheke, oje okua ninginemo nando ali ajelekele okuijopaleka.

Onkalo jo mũ šunimonima, Omũua Jesus eji šanga ngeji: “Ombepo ja nata nge taji zi mo momũntu, otaji tuulagana omalondo

gaa nomeja taji kongo evululuko, no šo itaji li mono otaji ti: otandi ka šuna megumbo ljangde nda zile mo. No nge taji ji mo, otaji li aaza ljakombua no lja jaalua, no taji ji e taji ka kuša oombepo

ESANEKO ETIHEJAALI

oonkuauo hejaali zi ji vule uuinaji, no tazi ja no tazi kala mo, no hugunina jomuntu nguka otaji ningi ombuinaii ii vule iotango.”

Luk. 11:24-26. “Oohapu zomajele gošili tazi ti: Ombua otaji galukile nonkungo jajo, nošingulu ša jogua otaši ka galangatela menono oza tsa mujo.” *II Pet. 2:22.*

Ombinga ndjika jo mišangua otaji ulike naana onkalo jomū-tima guomūnandjo guomūšunimonima nenge guomūkeenakonaša. Uulunde no ueja okukala noku pangela omūtima noue etelele ekoto ijauo alihe. Sigo ošipala še ota ši holola onkalo jomūtima gue. Ombe-po Ondjapuki, onguti ndjoka ombuanaua, ojo otaji šiminikua oku šigapo omūtima, moluašoka uulunde nOmbepo Ondjapuki ojo iha jikala peha limue. Omūtima ita gu ši vulu gu kale otempeli ja Kalunga no mo kašimbo nkokka gu kale ošilangelo ša Satana. Omū-jengeli, Ohapu ja Kalunga, oje oku na oku za po, nejeme nomo ku tala konima meineekele kutja omutima omūšuni monima pamue tagu igalula ngaashi omūmati: “Otandi šikama no tandi ji ku tate e tandi mū lombuele: Tate, onda jono no megulu no ku ngoje ngaje inandi guana ue okušanua omūuoje,” *Luk. 15:16:19.* He okua taa-mba omūana omūmati ngoka ali neitezululo lja šili, nokue mū ziminepo.

The mefano ndika ka mū na ošizimbulukišo šeitezululo lja šili, ka pe na egaluko oku galukila Kalunga, ka pe na ekongo ljo ku zimīnua po oondjo okoopazi za Jesus aue. Eiuuvo lje olja šila, ngaashi ošijela ošipju no lja muenekua. Omakutsi oku gana ihe ita ga uuvu eui ndijaka ljo mūua Jesus šo ta li mū heke. Omeho oku gana ihe ombogo joheli je mū ekamena kejilue. Kena ue ohoni šo ha kala nokukakatela muulunde. Satana eja oku pangela momū-tima gue, no kua kuutumba košišani afa omūkuanilua. Oje ohakala nuutsa šoka je omuaanaua no mūnamikalo no mūlongeli Kalunga, ihe oje okuafa ombila ndijaka ja kolongua joopalekua kombanda, “ihe meni ljazo ozu uza omasipa gaaši noñata ajihe.” *Mat. 23:27.*

He jiifundja oje alala eha ljo mbepo jošili. Kehe ošinamueño, kehe uulunde ojo ojašindikilua ko mūndeveli nenge ombepo jañata ngoka eja mo momūtima egulale. Nando ahala iimangulule kiitiliši mbjoka ta ji ehameke ombepo je, ihe oje mū manga. “Ongoka ta jono ompango ja Moses oje e noku sa puua na nando ohenda, nge pu na oonzapo jaali nge jatatu, Ano, otamu ti ngini? Okugeelua otaku ningi kušike peni, kua ngoka ta ljata noompazi Omūna gua Kalunga no ta zini ombinzi je hangano, moka a japulilue mo, no ta šeke Ombepo johenda!” *Kaaheberi 10:28-29; II Pet. 2:1-14.*

Eşaneko ndika ngele olja faaşana nonkalo jomütima guoje, omüleşi omühoollike, išana Kalunga muule uomütima guoje no kuaana ezimbuko. “Oje oha hupişa mboka taa pitile Muje okuja ku Kalunga. “Oje oku na ehalo noonkondo oku zima po oondjo azihe ngele to ja Kuje no mbepo jina eitezululo lja şili. Oje ota vulu oku manga ondeveli nongundu je no te ji umbumo momütima guoje, ngele ngoje una ehalo oku mu pitikila eşi ku longele. Ila ngaşi omünuulepela ngoka eja ku Jesus no kua ti: “Ongoje ngele ua hala, oto vulu okuaaluza ndje.” Omüua Jesus okua jamukula: “Ondahala, jela!” *Mar. 1:40, 41.* Ihe ngele oto tsikile oku kukutika omütima guoje no ngele uhoole omilema uvulişe puujelele, opo ku na ue etegamo, ka pe na ekuuşo oşoka ongoje oua hogolola eso hamueño “Oşoka ondjambi juulunde ojo eso,” *Kaaroma 6:23.*

EŞANEKO ETIHETATU:

MPAKA otu na omülunde ha tegelelişa ajihe, omüşunimonima ngoka ta heza keso lje; olutu lue oluuză uehame no mueño gue ogu na uumbanda uesto. Eso (omasipa ngoka) oljo olje ja ombazilila no pe şimbo inaali opala. Ekoto nuutoje uujuni ua hulupo, Ihe oşili jojene, ondjambi ndjoka joondjo onşigu ojo ojina oku monika. Omajemato go mo heli ogo ga aaza onkuatua ndjika. Nando ena ehalo ljo ku galikana, oje okua moño kutja eendaşano na Kalunga ndi ja ali azanişa, oljo ita li aazika ue. Ookuume ke mbejaka aakulu oja tila oku ja po ntala je, noohapu zăuo zo ma hekeleko ozo ozo uala ita zi mü kuaşa ue. Omaliko ngoka ali egiilikolele nekoto ogo ita ga vulu oku guezakoo nando olundja lumue ko nkalomueño je, no puuşona nookuli oku hupişa omueño gue, nookuli ita li kuşa po uumbanda uomueño gue. Oje ita uapa oku zilazila Kalunga nookuli, oşoka ondeveli ite mü pe eha ljo ku şininga aue.

Ajihe mbijaka ali eji hoole no kue ji lalakanene, ojafa ta ji müşeke, na ngujaka omükuateli gue guo ko meho ita vulu oku mü hupişa aue. Oje okue şı zimbulula kutja oşo oşi zigu okuja miikaha ja Kalunga *Kaaheberi 10:31.* Oje okua li akongo eşimbo oopaleke iuinaji je na Kalunga, nenge pamue ta mono eşimbo po ntala je jo kusa kue, ihe nena okue şı zimbulula kutja ka penaue eşimbo. Aantu ojendji ojo ohaasi ombazilila, nokuana eşimbo po ntala jăuo oku kongă Kalunga. Oşo oşiuanaua no şă pumbiua oku kongă Kalunga manga ta monika. Omülunde ngoka azini esilohenda nohoole ja Kalunga nokue ji ekelehi, ando mo ku uuva oohapu ze hekeleko no ze silohenda lja Kalunga po ntala jeso lje, nena oku na okuuva

oohapu ʒo mũ Panguli gue, ʒo Mũkulili gue, “Ziipo pu ngame one aaʒingua, mu je momũlilo gualuhe gua longelua ondeveli naajengeli

EŞANEKO ETIHETATU

azihe, okua šikama ošika noku ko elela sigo oke hulilo noje “angingi omūsindani mu Kristus Jesus.” Oje ina tameka ouala ematuko ljo pa Kriste aue, ihe okua matuka no ku matukilila, no kuende nei-zizimiko, no ina pugumina kolumoho nenge koluljo, “omeho ga taalela omūtameki nomūguaniši gueeitaalo, o Jesus.” *Kaaheberi 12:1, 2.*

Satana noongundu ze oja kundukiza omūtima no taajelekele oku pukiša okaana ka Kalunga. Einenepeko, ohoole jiimaliva, ondeveli muene guaakaanamikalo nojendji ja šanekua. Peha ljo mbua no ngue otu uete po okasino nontsezi jo šikombo, ošoka uulunde ouo ohau ja kutse mošipa šiili no šiili, ua siikilua mošipa šo ndjendi no una ezina ljo ndjendi Ihe Omūkriste ngoka atonata ohezimbulula nando ouli mošipa šelongokalunga, nando uafa omūjengeli guujelele, ošoka Oohapu za Kalunga nombepo Jošili ohaji mu endiša mošili ajihe. Pooha ziinamueño opuna omūlumentu ena ošitenga šo mavinu mošikaha še no ta zana, no ta jelekele oku hekela Omūkriste miitoje jo muujuni. Ihe oje ina longaša, monkalo jo mūkriste alongekeka, Ošoka oje asile pamue na Kristus uujuni Omuntu omūtijaali mefano okuli po ta tsu Omūkriste no muele. Okupopila muuinaji, okušuna monima,, omaseko omašiminiko tagazi maatondi ja Kalunga naamboka jiišanua anuua oitaali, ojo otaatsu aluhe omūtima go kaana ka Kalunga šili. Oje okuasa mua-jihe mbjoka aantu ta je ji popi, no ku nakonaša naambjoka Kalunga tejiti. Oje okua ziginine oohapu zOmuaa Jesus: “Aanelago one, nge taje mū šekele ndje no taje mu tizagana no taje mu popile ndje muuinaji auhe nokufundja. Nañukueni ne mu ligole pombanda ošoka ošipeua šeni ošinene šili megulu;” *Mat. 5:11, 12.*

Uulunde, oñama (jemuene) no ndeveli, ojo ohaa kondjo noku kondjelela aluhe oku tula po etopoko Pomūkriste nohoole ja Kalunga. Ihe neñañu enene neinekelo lja kola ota ti neinekelo: Olje ngo te tu topola mohoole ja Kristus? Uzigo ando, nenge oošina, nenge etizagano nenge ondjala, nenge oluhepo luongo, nenge uujina nenge egongamuele? *Kaaroma 8:35.* ‘Aue, “mu mbika ajihe tatu sindi nokusindilila omolua nguka e tu hoole.” *Kaaroma 8:37.* Noši kondjišo ša Kalunga ašihe oje ota kala ošika momasiku omauinaji no ta sindi omahongololo agehe omolua Jesus Kristus ngoka asindi omahongololo no ma makelo agehe opo tse tu ka sindane omolue no tu ka mone ošišani šuujelele.

ONŌŌSI jomaijuvo ge otaji minikile naua no taji azima. Omūtima gue oguuza eitaalo no guuziſua Ombepo Ondjapuki. Omūjenge-li gua Kalunga kombanda je, Ohapu ja Kalunga, ote mū zimbulukiſa euvaneko ejamba ljoka ta li ka peua aasindani mboka ja ziginine sigo oke hulilo. *Ehololo 2:7, 11, 17, 26; 3:5, 12, 21.*

ONDJATO JIIMALIVA JEGULUKA otaji ulike kutja ha mūtima gue aguke, ihe niimaliva je okue ji gandjela Kalunga. Moku halakaniſa ando eliko lje ljo pa juni, oje ohakuaſa aaſigona no ha gandja oſitimūlongo niigandjiua iikuaao nenge eliko lje alihe, lji longiſue moku simanekiſa Kalunga.

OŠIKUIILA NOHI ota ſi ti onkalomueño je ojoopala noja jela. oje ihiiñateke niikunuaa jikoliſa nenge okulja ohula nenge ſoka ſa pondua, nenge iiliua ajihe mbjoka inaaji jogoka. Oje iha hana-gula iimaliva je, je iha ñateke olutu lue (otempeli ja Kalunga) mo-kunua omakaja naajihe mbjoka jatja nga, no iha longiſa iikanifi ndunge, ihe ohali iikulja joopala, no jina iipaluſa. Omūtima gue guaningi ongulu jo ku galikanena mo ihe hatalelepo aluhe ongerki ja Kalunga no kue jininipikila mo maſimbo giili, no giili. Oje oku hoole egalikano, ljo mongeleka nenge ljo megumbo, nenge ljo mongulu je joku lala, oſoka eſiſi omūkriste ita ſikama omuſika ngele kena eendaſano na Kalunga megalikano aue, ngaaiſi ohi itaji hupu ngele kajili momeja.

EMBO LJEJEGULUKA tali ti Ombimbeli embo lje mu egulu-kila no he lileſa kehe esiku no ha konaakona mo uunongo noonkondo, omueño nuujelele, eeno, amonemo uujamba uaaſiuike. Olja ningi oñeka mondjila je. Oljo oſikuiila ſe ſombepo siku kehe ſomueno gue, Omeja oku mū kumiſa, eha moka hiijogelemo, no kaitalelo moka hiitalelelo.

Oje okua humbata omuſigakano gue, neñañu, oſoka eſiſi opo ita pu kala oſiſani ngele kapena omuſigakano. ſo a tseja kutja oje okua jumuzua pamue na Kristus no te ende nonkalo ompe, oje ota kongo mbjoka jo pombanda, mbjoka ihaaji monika. Oje okuilongekiza oku tsa kaneka Kalunga ke nokua fa omūti gua kunua pomeja, no ta gu eta iijimati peſimbo lja go; ngaaiſika oſitaji ſo mūviinu guaſili taſi eta iijimati ojindji. Oku tila eso ke ku ſi, okuza omūtima gue ſo guali gua tililua ohoole ndjoka juuzilila ja Kalunga okOmbepo Ondjapuki *Ps. 1:1-3; Joh. 15:1-14; I Joh. 4:18-21.*

EŠANEKO ETIMŪLONGO

Omuua Jesus okua tile: “Ongame ejumuko, nomueño, ongoka

EŞANEKO ETIMŪLONGO

i itaale ndje, oje ta kala e nomueño, nando na kale asa. Na kehe tuu ngoka e nomueño, nokui itaala ndje, kee na mpo ta si sigo aluhe.'

Joh. 11:25, 26. “. . . Ongoka tu uuvu oohapu zandje, no ti itaale nguka a tumu ndje, oje e nomueño gaaaluhe, je ita ka pangulua ihe okua za mo meso, no kua ji momueño.” *Joh. 5:24.* Eso oljo ihali gandja uumbanda nenge uujehame Komũkriste aue, “Eso lja ninua, olja indua ũeke. Eso, esindano ljoje oli li peni? Eso, ondungu joje ojili peni? . . . Ihe Kalunga na hambelue, onguka te tu pe esindano omolu Omũua guetu Jesus Kristus.” *I Kaakorinto 15:54-57.*

Omũntu ngoka akala no kueende pamue na Kalunga, oje iha tila eso aue. Eſimbo ngele lja ſikana aje, oje ohaji neñañu, ngaashi omũjapostoli Paulusa te ſi eleke: “Onda hala okuja ko ndi ka kale pu Kristus oſoka oſo ſo oopalela ndje.” *Kaafilipi 1:23.*

Omũkriste okua juulukua oku mona oſipala ſOmũua Jesus, Omũmangululi gue, omolue so ljomũſigakano emũ monene eman-gululo. Ombepo Ondjapuki otaji mũzĩbulukĩſa oohapu za Jesus: “Oomueno zeni inazi nikoluhozi. Itaaleni Kalunga, ne mu itaale ndje uo. Megumbo lja Tate omu noondjugo ozindji . . . otandi galuka no tandi mũ iile, mu kale uo nkoka ndi li.” *Joh. 14:1-4.* “ſSono eho inaali ſi mona nokutsi inaaku ſi uuva ſo inaaſi ja momueño guomũntu oſono Kalunga e ſi longele mboka je mũ hoole.” *I Kaakorinto 2:9.* Kombanda jevi ka kuna elaka ndjoka omũntu ta vulu oku popila mo uuanaua ue gumbo ljo megulu nkene uli ndjoka lja longekizilua mboka je li kombanda jevi no ha je endeke moompazi zOmũua guetu Jesus.

Mo ku mona andola omasipa nge jaka omauinaji (eso) otse otu uete omũjengeli nenge omũtumua gua Kalunga meſaneko ndika lja hugunina. Oje tuu ngoka iilongekizila oku ſuna omueño guomũjuuki ku Kalunga. Omueño nombepo ojo otaji mangululua momapando go lutu ndoka talu si, notalu tuka ta luji Kuje ku ngoka ehoole omueño gue no ku Ngoka ali emũkalele no kue mũ sile kombanda jevi. Eñañu otali mũ tege omũkua Kalunga, moka tuuvu oohapu ombuanaua zOmũua Jesus. “Jaloo, omũmati ngoje omũuanaua nomũziginini. Ongojje ua li omũziginini miiſona, otandi ku pe okupangelã ojindji. Inda meñañu ljomũua guoje. *Mat. 25:21.* Satana kena ue oonkondo kuje, oſoka “okusa kuaajuuki je okuo okuzigu momeho gOmũua” *Ps. 116:15.* “No ndu uuvu eui megulu, lja ti: Nola: Aanelago oonakusa mboka taa sile mOmũua kongaſingeji! Eeno, Ombepo ota ti, ojo otaa ka vululukua kuuzigu uauo, oſoka iilonga jauo otaji ja landula paamue najo.” *Ehololo 14:13.*

Omũleši omũhoolike ho leša, “okaitalelo komutima,” Kalunga ne ku kuaxe ugandje omũtima guoje ku ngoka eku hoole, ošoka Oje ote ku indile ngaašingeji no ta ti: “Omũmuandje omũmati, (omũmuandje omũkazona) pendje omueño guoje, nomeho goje naga hokue po oondjila zandje.” *Omajeletumbulo 23:26*. Gandja omũtima guoje ngo gua nájika ku Jesus Oje no te ku pe omũtima omũpe nombepo ompe meni ljoje. Ino fundjua komũtima omũfundjaleki guoje no uitale ehalo lja go aue, ošoka, “Ongoka, ti inekele oondunge ze muene, egoja, omũnakukala noondunge ota hupišua.” *Omajeletumbulo 28:26*. Eşa uulundeukakatela uujuki, “Ošoka ondjambi juulunde ojo eso, ihe omaganohenda ga Kalunga ogo omueño gualuhe omũ Kristus Jesus Omũua guetu.” *Kaaroma 6:23*.

Ngele ue muinekele nonkalo joje ajihe, ziginina oohapu zinomueño zili mu Kristus Jesus, meitaalo no mohoole ngaaši ša gandjua ku Paulus mu *II Tim. 1:12*. “Ošoka ngame ondi mũ ši nguka nde mũ inekela, no ndi ši ši šili, oje e noonkondo okupungula ošipeua šandje sigo esiku ndjoka.” Itunga ngoje muene muujapuki lela ueitaalo, galikana mombepo Ondjapuki, ikuatelela ngoje muene mohoole ja Kalunga, omeho goje ga jeluša ku Jesus, Ondjila, Ošili no Mueño — Omũua guetu ngoka ta galuka mbala okuila ojana, “Omũua gaaaua nOmũkuaniilua guakuaniilua.” Ihe oje tuu nguka ta vulu oku mũ gamena, muua punduke no ku mu kaleka meñañu košipala šeaazimo lje, muua nošipue, oKalunga auike nOmũhupiši guetu, omolu Omũua guetu oje na kale e nesimano neazimo noonkondo nepangelo, omašimbo manga ga li gaa po no neña no sigo aluhe. AMEN.” *Judas 1:24-25*.

“Kunegumbo luhe luhe lja jela no ljaazima,
Moka uutoje uegulu neñañu aluhe uuvika no ua ngelengendja;
Jengeli jatoka no jaazima jimbile šitrone,
Unake ngame ndijemo megumbo ndi ejelele?”

Ongundu:

Egumbo ejelele, egumbo ehoolike,
Hala ljomũkulili guandje, gumbo ejelele.
Nzija ndiimbe pamue mošitusi šomegulu,
Jesus Mangululi guandje, Eso, ndi ku tilile šike?
Nzija te mono omũkulili okošitrone ša toka
Opo, eeno opo ngame tandi lala gumbo ndjo.”

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique financee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)